II. évfolyam. 1891. 47. szám. Selmeczbánya, november 22.

Selmeczbányai Hiradó.

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 „
Negyed évre . . . . . 1 „

Egyes szám ára 10 krajczár.

Felelős szerkesztő:
VÖRÖS FERENCZ.

Kiadók:
JOERGES AGOST özv. és Fia.

A lapot illető szellemi közlemény a szerkesztőre, az anyagi rész pedig a kiadókra czimzendő.

HIVATALOS HIRDETÉSEK DIJA:
100 szóig 2 frt., ezentúl minden megkezdett 100 szónál 50 krral több
Magánhirdetések megállapodás szerint számittatnak.
Nyilt-tér három hasábos sorért 10 kr.
Bélyegdij minden hirdetésért 30 kr.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Mégis csak haladunk!

Anyagi haladásunkat mi sem bizonyithatja jobban, mint az, hogy kereskedelmünk és iparunk egyre emelkedik s hogy az ezek emelkedését czélzó közvetitő itézményeink folytonosan fejlődnek és tökéletesbednek.

Anyagi haladásunkat tünteti fel azon terjedelmes jelentés is, melyet a kereskedelemügyi mi[illegible] terjesztett elő a képviselőház elé, felsorolva abban a resszortja alá tartozó ügyek pontos és körültekintő figyelemmel ismertetett állását s feltüntetve benne összes mult évi működését.

Tekintettel arra, hogy a vaskos kötet könyvárusi uton nem kapható, szolgálatot vélünk tenni olvasóinknak, midőn azt, legalább főbb vonásaiban ismertetjük.

Az út-, és középitészetről szóló főrészben az állami közutak körül történt munkálatokat és intézkedéseket, továbbá a törvényhatósági, valamint a községi közlekedési és a községi közutakra, továbbá a közmunka- és a vámügyre vonatkozó adatokat sorolja fel, s végül az állami közutak állapotát ismerteti.

A mult évben szentesitést nyert utadó törvény van hivatva arra, hogy annak alapján az állami közutak hálózata véglegesen megállapitassék, hogy a hadászati fontosság mellett a forgalmi jelentőség is érvényesülést nyerjen. A közölt adatokból tudjuk meg azt, hogy állami közutaink kezelése és fentartására mult évben forditott rendes kiadásaink összege a három milliót csaknem megközelitette.

A posta és távirda fejlődése 1867 óta rohamosan haladt előre, sőt a telefon-intézmény fejlődésében is jelentékeny haladást képvisel a Budapest és Bécs között felállitott állami távbeszélő. S kiváló gondoskodásra mutat az, hogy a nagyobb városokban létesitendő telefonok állami kezelésben épülnek s tartatnak üzemben.

A postatakarékpénztári cheque-forgalom közvetitése a mult évben ruháztatott a posta- és távirdahivatalokra. S ha meggondoljuk azt, hogy a belföldi forgalom, a be- és kivitel, valamint az átmeneti forgalom, mintegy 260 millió ügyet tüntet fel, s ha mindezekhez az óriási hirlapforgalmat adjuk, s figyelembe vesszük, hogy a postaszolgálatot a miniszter oly szinvonalra emelte, mely az adott viszonyok között minden jogos igényt kielégithet, akkor el kell ösmernünk azt, hogy e téren óriási haladást konstatálhatunk.

A posta és távirda fejlődését leghatalmasabban bizonyitják a statisztikai adatok. Igy 1868-ban 1337 postahivatal és 349 távirdahivatal működött, mig mult évben már 4308 postahivatal s 1804 távirdahivatal állott a közönség rendelkezésére.

A postatakarékpénztári intézmény a lefolyt évben bevezetett cheque- és clearingforgalom által szintén örvendetes haladást mutatott, s az uj üzletág jövője a legszebb remények táplálására jogosithatja fel a jelentést tevő minisztert.

A jelentés ismertetésében elértünk azon főrészhez, mely az ipar- és belkereskedelemmel foglalkozik. A közlött adatokból ugy tünik ki, hogy a miniszter az ipar és iparfejlesztés terén bizony fokozatos rendszer alkalmazása mellett iparkodik a mutatkozó hiányokon segiteni. Rendszerében nemcsak a terv domborodik ki teljes egészében, hanem látjuk egyszersmind az eredményeket is.

Az iparoktatás állapotát nagyon kedvező világitásba helyezik a közölt adatok; de örömmel vesszük tudomásul azt is, hogy mily széles alapu tanulmány tárgyává tette a miniszter azt a kérdést, mily módon lehetne a hazai kisipar állandó foglalkoztatását és egyuttal versenyképességét biztositani; a közvetitő kereskedelem emelése érdekében egy magyar kereskedelmi társaság létesitésének kezdeményezése, s annak elősegitése szintén csak örömmel tölthet el bennünket, ha termékeink kiviteli értékesitésére gondolunk.

A gyári és háziiparra vonatkozó intézkedéseit nagy horderejűeknek tartjuk. A gyáriparnak nyujtott állami kedvezmények nemzetgazdasági jelentőségét beismerve, azt is ki kell emelnünk, hogy a háziipar fejlesztését a leghazafiasabb intentió sugallja, az tudniillik, hogy az ujabban nagy mérvet nyert kivándorlás lehetőleg korlátoztassék.

Szakiskoláink és házi-ipari tanmühelyeink

TÁRCZA.

Szt. Erzsébet.

Harang szava kondul, imára, imára!
Bünét vezekelni tódul a nép —
Fölzeng a zsolozsma — áldozni az Úrnak
Oltárhoz a zárda főnöke lép.

S végezve a szert most, le térdre borulva,
Fohászos imája hangosan esd:
„Urunk! kegyes Isten! kiméld a te néped,
Súlyát haragodnak raja ne vesd!"

„Éhen csecsemő sir, és gyermeke kinján
Megtörve az anyja, im, elalél;
Leroskad az agg és lehervad az ifju,
Mint őszi hidegben a falevél."

„Hiába imádnak: „— add meg kenyerünk ma"
Hiába könyörgünk egy falatot —
Inség keze gyilkol, — a hit szava gyengül —
S a puszta remény is néma halott."

Uram! könyörülj meg; im porban előtted,
Irgalmadat esdve hön rebegünk;
Örvenybe veszszünk, ha megvédve, az égnek
Áldása, kegyelme nincs mivelünk."

S vegyülve sohajjal most tompa morajjal
A nép ajakáról hő ima kél;
Felbúg panaszával, és zúg zokogással,
Mint őszszel az erdőn éjszaki szél.

De im, a panaszba öröm szava zendül,
Mely ott riadoz a nyilt kapunál, —
S elnémul a jajszó a esüggeteg ajkon,
A szivbe reménység ujra leszáll.

Mint égi jelenség, kegyelmet igérő,
Közelg szelid arczczal angyali kép.
Szép nő, fejedelmi — és hála köny, áldás
Kiséri nyomát, a mint tova lép.

Körötte, utána szegény nyomorultak
Csokolva ruháját, lába porát —
És ujra morajlik, de tiszta csodálat,
Mint ünnepi hang, a templomon át.

S a tisztes apát most vendégül a hölgyet
Fogadni elindul társaival;
Lehajtja fejét és szemébe a könny ül,
Melyet szomoru szív buja kicsal.

„— És lásd, kegyes úrnénk! Ezüst, arany, ékszer,
Gyöngysor disze fénylik, drága vagyon,
A merre tekintesz; müvész keze művét
Ott látod az iven, boltozaton."

„S az tiszta nemes fém, már régi remek mű,
Mit ott szemed ér, a szép feszület.
S mind áldozat ez, mind, mit jámbor örömmel
Hozott az imádó mely kegyelet."

„És mégis az Úrnak sulyos keze rajtunk —
Inség, nyomor átka földre levet;
Im lásd, mi magunk is csak koldusok immár,
Áhitva falatka kis kenyeret."

S a szép fejedelmi nő homloka lángol,
Szent tűz heve terjed arczulatán;
Szemében az ihlet sugára világol,
Vélnéd a magas menny angyala tán!

„Mit kérkedel, ember! most földi vagyonnal;
Üdvöt ragyogása, fénye nem ád!
Add el, mi becs itt van, s closztva szegénynek,
Enyhitsd hiveidnek bús nyomorát!"

„Nem drága vagyon, disz, arany szobor éke
Mi kedves az Úrnak áldozatul:
De hogy ha szivünkben van isteni képe,
S rólunk a hiuság dölyfe lehull!"

Abai Ottó.

Élményeim 48|49-ben.

(Folytatás.)

Beniczky Lajos Selmeczbányán.

Örömmel vettük Beniczky Lajosnak a hét bányaváros kormánybiztosává történt kineveztetését, a kinek kötelességévé tétetett a rend fentartása és a hazafias érzelem terjesztése, különösen Selmeczbányán, mert másutt alig volt dolga. — És feladatát helyesen is oldotta meg.

Nem volt az oly könnyű, mert a ki a 48 előtti viszonyokat ismeri, tudja, hogy minő kiváltságokat élvezett a város és annak lakossága. Itt minden császári, az az k. k. volt. A bányászat, a bányatörvényszék, az akademia mind Becstől függött. A hivatalos nyelv minden hivatalnál, úgy szintén a bányaakadémián, a bányatörvényszéknél a német volt.

Velem történt meg 1848-ban, hogy a bányabiróságnál, mikor már a magyar nyelv lett a hivatalos, Esztergomból egy magyarúl szerkesztett folyamodványt be akartam nyújtani; Ambroz bányatörvényszéki ülnök azt visszautasitotta, s mikor a magyar törvényre hivatkoztam, a következő német feleletet kaptam tőle: Was geht mich Ihr ungarisches Gesetz an, ich bin kaiserlicher Beamter. Egyébiránt Ambroz úr jónak látta még a Beniczky idejövetele előtt Bécsbe kirándulni, honnan csak 1849-ben mint császári biztos tért vissza.

Az akkori viszonyok jellemzésül futólag felemlitem, mi egyébiránt ismeretes, hogy a kétfejű sas diszlett a legtöbb hivatalon, s nemcsak a tisztviselők, hanem a

működését és hatását teljesen kielégitőnek tüntetik fel a jelentés bő adatai.

A közszállitások ügyéről szóló rész fölötte érdekes, s behatóan ismerteti meg a miniszter azon czélzatával, hogy a kisiparosok ügyét nagyon is szivén viseli.

Az országos vásárok szaporitását a miniszter a mennyire lehetett akadályozta. A mintegy 1600 községre vonatkozó s munkában lévő vásárjegyzék mielőbbi kibocsájtása kilátásba van helyezve.

A házalási ügyben Ausztriával tárgyalások folynak, s a versenyt, a mennyire lehetséges volt, mindenkor korlátozta.

S miután a jelentés ezen része szól még a zálogházakról, iparszabadalmak- és áruvédjegyekről, áttér a vasútügyre és hajózásra, melyek a miniszter jelentésének több mint felét foglalják.

Érdekes képet nyujt a hazai vasutügy fejlődése 1890-ben. Térszüke miatt tüzetesebben nem foglalkozván ezzel, csak egy-két összehasonlitásra terjeszkedünk ki. Igy egyebek között:

A forgalmi eszközök állománya 1890. év végén 73 mozdonynyal, 434 személy- és 1.911 teherkocsival nagyobb volt, mint 1889 év végével. Első és másod osztályu mozdony volt 1889 végén 1.604, 1890 végén 1.677; üzleti pálya kilométer után 1889-ben 0.147, 1890-ben 0.149. Személykocsi volt: 1889 végén 2.652, 1890 végén 3.086; üzleti pályák összkilométerenkint 1889-ben 0.240, 1890-ben 0.274. Teherkocsi volt 1889 végén 35.583, 1890 végén 37.494; üzleti pályák összkilométerenkint 1889-ben 3.214, 1890-ben 3.272.

A vonatforgalomban az összes vonatok által megtett vonatkilométerek mennyisége volt: a m. kir. államvasutakon személyszállitó vonatoknál 1889-ben 9.062.417, 1890-ben 10,803.296, teherszállitó vonatoknál 1889-ben 11,271.144, 1890-ben 13,038.469, munka és anyagvonatoknál 1889-ben 435.946, 1890-ben 582,044, az összes vonatoknál 1889-ben 20,769.507, 1890-ben 24,423,809 vonatkilométer.

A m. kir. államvasutak vonalain az összes utasok száma 75%-kal, az utasok által megtett kilométerek száma 36 százalékkal és e mellett a pályakilométerenkinti utasok száma is 34 százalékkal emelkedett, a mi a személyforgalom intenziv emelkedésének minden irányban örvendetes mértékét fejezi ki. Viszont az átlag minden egyes utas megtett ut hosszának csökkenése azt mutatja, hogy a szomszédos forgalom rendkivüli kifejlődése következtében a rövid utazások száma tulnyomó az összeredményben. A szomszédos forgalom nagyban hozzájárult a személyszállitó vonatok jobb kihasználásához is, melynek eredménye a személyvonatonkinti utasok számának növekedésében mutatkozik.

A jelentés további részei: a külkereskedelem-, vám- és tengerészetről igen érdekes mozzanatokat és adatokat tárnak elénk, melyek közül reánk nézve legfontosabb az aldunai vaskapu szabályozásáról szóló utolsó fejezet.

A vaskos jelentés a miniszter által létesitett tisztképző intézetek ismertetésével záródik.

Midőn a fentebbi sorokban rövid, halvány ismertetést kivántunk nyujtani, czélunk nem az volt, hogy az egész jelentést felöleljük, hanem csak az, hogy e néhány sorban felhozottak által is bizonyitsuk azt, mit czikkünk élére irtunk, hogy: „mégis csak haladunk!“ **Corydon.**

Csiky Gergely halála.

Csiky Gergely, a kitünő drámairó az akadémia és a Kisfaludy-társaság tagja, e hó 10-én éjjel 11 órakor szivszélhüdés következtében, hirtelen és váratlanul meghalt.

Csiky Gergely 1842. december 8-án született Pankotán, Aradmegyében. A gymnáziumot Aradon végezte s már kitünt szorgalma és tehetsége, különösen pedig az irodalom és költészet iránti előszeretete által, ugy, hogy tanulótársai, sőt tanárai is, a nemzeti irodalomnak egy leendő diszét jósolták belőle. A magyar irodalmon kivül a római- és görög klasszikusok tanulmányozását üzte legnagyobb szenvédélyylyel és megfelelő sikerrel.

A gymnaziumból, magát papi pályára szánván, a csanádi egyházmegye temesvári papnövelő intézetébe lépett és mihelyt a 23 éves (kanonikus) kort betöltötte, 1865-ben pappá szenteltetett, egyszersmind azonban tökéletesebb kiképeztetés végett a bécsi szent Ágostonról nevezett felsőbb papképző intézetbe küldetett püspöke által. 1869-ben elnyervén a theologiai doktori rangfokozatot, 1870. évben abba az intézetbe, melynek imént még növendéke volt, a temesvári szeminárium az egyházjog és egyháztörténelem tanárává kineveztetett, mely állásában megmaradt az egyházi rendből való kilépéséig.

Már fiatal tanuló korában foglalkozott az irodalommal. Franczia- és angol beszélyeket forditott. A többi között leforditotta Wiseman bibornoknak, a „Fabiola“ világhirü szerzőjének kisebb erkölcsi szinmüveit. Eredeti első müvei „Az életből“ és „Fényképek“ beszelygyüjteményei. Mint tanár először az egyházi irodalom terén kezdett behatóbban működni. 1870-ben a széplelkü Csajághy Sándor csanádi püspök munkáit kiadta és 1872-ig a csanádi egyházmegyei közlönyt szerkesztette. Ez évben jelent meg, később ujabb kiadást is ért egyházjogtana s 1874-ben kath. házasságjogtana.

Mindezek azonban bármily nyomos munkák legyenek is, aligha tették volna nevét szélesebb körben ismeretessé. Ő azonban papi- s tanári állása és hivatása által nem engedvén költői szellemét korlátoztatni, csöndben áldozott a muzsák szent berkében is s a kereszt körül a költészet rózsakoszoruját fonogatta. 1876-ban az akadémiai pályázaton „Jóslat“ czimü szindarabjával a Teleky-dijat megnyerte. A „Jóslat“, mely mint vigjáték versenyzett és pedig a tiszta vigjátékot követelő Teleky-jutalomért, csak föltételesen nyerte meg a jutalmat, mely részint komoly drámai, részint bohózatos elemekből szöve, éppen abból adott legkevesebbet, amit a pályázat feltétlenül követelt; a mellett a való élet, a tulajdonképeni vigjátéki légkör teljes hiányában. A darab csak külső szépségekkel ékeskedett, valódi belbecse azonban kétes volt. A közönség azonban, melynek tetszését az akadémiai birálatok, sőt az izlés örök törvenyei sem mindig szabályozzák, a költő javára döntött s nagy tetszéssel fogadta a „Jóslat“-ot s azt a szinpadon mind végig fentartotta. Csiky második darabja, a magyar történelem őskorából meritett „Janus“ az akadémiától sokkal nagyobb elismerést nyert, bár viszont a közönségnek kevésbbé tetszett. Mindazáltal kétségtelen haladást mutatott a „Jóslathoz“ képest. A szerző közelebb jött benne a tényleges élethez s tagadhatatlan tehetségét nem pazarolta ködképek és fantazmagoriák hajhászására, hanem a történelembe s a magyar szellem ősi typusaiba nyult bele, bár mindenütt elég szerencsével. Harmadik diadalát az akadémiai pályázaton Csiky „Az ellenállhatatlan“ vigjátékával nyerte. E diadal még sokkal nagyobb és lényegesebb haladást jelöl. Ezuttal a magasabb rendü Karácsonyi-dijat, mely általában és nemcsak viszonylagos, hanem általános irodalmi és szini becset követel, ekkor pedig kettős összegben (400 arany) felsőbb vigjátékra volt kitüzve. „Az ellenállhatatlan“ czimü vigjáték alapeszméje egy nálunk is ismeretes spanyol vigjátékra, a Moreto „Szép Diego“-jára emlékeztet ugyan, melyhez külszinezetben, szinhelyében stb. is hasonlit, de cselekvényét egészen másképp szövi, csomóját jobban oldja meg, jellemei eredetiek, mennete gyors, fejlődése természetes, előadása élénk s kerecsetlen, nyelve szabatos és egyszerü s mindent összevéve, legjobb vigjátékaink egyikének mondatott a birálók által.

---

bányász nép is adó- és katonamentes volt; sőt a polgárságnak is voltak kiváltságai: például a kereskedelmi társulat „k. k. Handelstand“ volt, (s hány selmeczi menyasszonyból lett német menyecske!) Sokszor hallottuk, s talán mi is énekeltük fiatal korunkban: ubi bene, ibi patria, és most egyszerre a „Hazádnak rendületlenül“-t zengettük. — Ez nagyszerü változás volt. És e nagy változást Beniczky az ő jó, magyar finom modorával hozta létre. — Népgyülést hivott össze, s a „Magasház“ ablakáról magyar, német, különösen tót nyelven hatalmas beszédet tartott, egyebek között kiemelve azt, amit Kossuth is mondott elébb, hogy mindenki magyar, akárminő nyelvet beszél, és hogy minden becsületes embernek kötelessége a király által kinevezett magyar ministeriumot támogatni. — Mire nem egy bányamunkástól hallottuk a „ja som magyar“ nyilatkozatot büszkén hangoztatva. A pánszlávok ama csabitása, kik szerte hirészteltek, hogy a német kormány Felső Magyarországon tót „vojvodiná“-t szándékszik alakitani Selmeczbánya székhelylyel, nem hatott. — Itt olyan magyar szellem vált uralkodóvá, mint akár Kecskeméten.

Julius vége felé lehetett, mikor séta közben Beniczky nekünk azt mondotta, hogy a magyar kormány őt őrnagygyá nevezte ki. „Hát a zászlóalj?“, kérdém. „Azt itt fogom össze toborzani“, volt a válasz, mire mindnyájan nevettünk. — De azért az első négy nemzetőrt én vezettem hozzája, négy kereskedőségéd személyében. — Mind a négy bevált. — Dezmás-t főhadnagygyá neveztette ki és miután annyi fiatal diák, segéd, tanonez, hevér jelentkezett, megbizta velem együtt, hogy egyenruháról gondoskodjunk. Barna posztót már nem kaptam, tehát a minő volt: szürkéből csináltattunk átillát, vörös zsinórral, kék nadrágot, kék sapkát magyar czimerrel. — A puskákat Pestről kapta meg.

Szeptember vége felé kapott Beniczky a főispántól levelet, hogy a turócz szt. mártoni nemzetőrség a megyeházból egy politikai foglyot kiszabaditott.

Beniczky tüstént mozgósitotta a selmeczi, körmöczi, beszterczebányai és urvölgyi nemzetőröket Pratera alatt. A találkozó hely Stubnyafürdő volt. Selmeczbányaváros Kachelmann Károly által szereltetett fel 6 ágyút. Felszólitotta a már itt lévő magyar akademikusokat, hogy csatlakozzanak az ágyúkhoz. Készséggel engedtek a felhivásnak. Számosan pedig hozzánk csatlakoztak.

Stubnyáról egy szép reggel elindultunk hosszu sorban, elöl mi selmeczieck, azután 6 ágyú 60 fiatal emberrel, azután a körmöczi, beszterczebányai és az urvölgyi nemzetőrök T. Szt. Márton felé. — Másodnap kirukkoltunk a piaczra, a szt. mártoni nemzetőrség előttünk vonult ki. Beniczky magyar és tót beszédben megdorgálta őket, hogy megszegték az esküt. Most felosztatja őket, ugymond, de ha magyarellenes agitátiót folytatnak, másképen fog majd velök beszélni. Erre letették puskáikat s eltávoztak, és mi „éljen a haza“ „éljen a szabadság“-ot kiáltottunk utánuk.

Egy hét mulva haza bocsátotta a többi nemzetőröket, csak minket tartott vissza, mert attól tartott a lakosság, hogy a panszlávok zavargást okoznak.

Ugyanekkor Hurbannak egy küldöncét fogta el a hatóság, a kinél több compromitáló levelet találtak. Beniczky akkor haditörvényszéket alakitott, abba auditorul Botka ügyvédet nevezvén ki. Ugyanekkor nagy plakátok hirdették magyar-, német- és tót nyelven, hogy Hurban fejére 50 frt, Hodszáéra 30 frt, Stúréra 20 frt jutalom van kitüzve, mert ezek a becsületes, hazafias szellemü tót népet a magyar kormány ellen izgatják.

Nagy hajsza vette erre kezdetét. Minden este 6—6 nemzetőr járta be a szomszéd falukat a compromittált egyének elfogására, de mindenütt csak hült helyükre akadt.

Majd nagy sürgés forgást észleltünk T. Sz. Mártonban, jöttek-mentek a trencséniek s azt a hirt hozták, hogy az ellenség Magyarország felé közeledik Beniczky ekkor karré-t csináltat és beszédet intézett hozzánk, mondván: eddig csak tréfa volt a mit tettünk, most következik a valódi; az ellenség közeledik, és én elhatároztam magam önkéntes csapat alakitására. A ki velem akar tartani, az maradjon mellettem T. Sz. Mártonban, a többi nemzetőr haza mehet.

A 240 főnyi nemzetőrségből 62 selmeczi maradt. Hozzánk csatlakozott Turóczból Zathureczky és egy fiatal Beniczky, Körmöczről Krausz Vilmos, Turcsek és Sztraka, a tüzérségnél megmaradt mind a 60.

Ekkor kivonultunk dobszóval s zászlósan egy rétre, s ott Beniczky kijelentette német nyelven (mert akkor a német nyelv még nem volt bünbak), hogy ő pressiót senkire sem akar gyakorolni, fontolja meg mindenki jól, mi előtt elhatározná magát ő nem fogja rosz néven venni, ha valaki kilép. Az eskü ugymond szigoru, és nem tagadhatja, hogy e hadjárat veszedelmes lehet.„

„Éljen a haza!“, „Éljen Beniczky!“ volt erre 130 lelkes nemzetőrnek a felelete, s azonnal a legnagyobb készséggel tettük le a honvédeskütt, melyet Botka auditor olvasott föl előttünk.

Beniczky most a választások megejtésére szólitván fel bennünket, megválasztattak egyhangulag főhadnagygyá: Zaretzky Ödön, hadnagygyá: Gaitner Tivadar, a dsidások 2-ik őrmesterévé Richter János, tüzér kapitánynyá Stróbel János.

A választás megejtése után „a kormány nevében megerősitem a megválasztott tiszteket“ szavakkal hagyta jóvá Beniczky a választást.

Gaitner Tivadar.

(Vége köv.)

Ebben az időben irta „Magur“ czimü tragédiáját, mely azonban a szerény kisérlet igényein fölül alig emelkedett. Már ekkor látszott, hogy Csiky tehetsége inkább a vigjáték és a bohózatok felé hajlik.

Eredeti drámai-munkássága mellett, mint klasszikus müfordító is előnyösen mutatta be magát. Először Sofokles „Antigoné“-jának igazán szép fordításával tett a szinpadnak és irodalomnak egyaránt becses szolgálatot. Az első klasszikus görög szinmü ez volt, mely a nemzeti szinpadon megjelent és méltóságos ódonságában majdnem, mint a legérdekesebb ujdonság hatott. Nemsokára követte e fordítását Sofokles „Oedipus Kolonos“-ban és „A Trachni nők“ s Racinetől „Athalia“ fordítása, mind az eredetiek verses alakjában, egyaránt megfelelve a tartalom s alak hü fordítás igényeinek. Csiky költői dikcziója Vörösmarty iskolájára emlékeztet; azonban bő leleménye, eleven realizmusa, technikai ügyessége és szerencsés genre-rajzai, melyek különösen a „Proletárok“-ban és a „Buborékok“-ban jönnek elő, egészen a modern szinpadirót mutatják be. Kiváló tehetsége és nagy termékenysége, Szigligeti halálá óta a magyar szinpadok müsorán uralkodó állásra emelték. Kiváló érdeme teljes „Szofokles- és Plautus“ fordítása, melyek a Kisfaludy-társaság kiadásában jelentek meg. Számos regényt is irt. Az „Arnold“ és „Atlasz család“, különösen az érdekes meseszövés és rajzok elevensége által tünik ki.

Majdnem minden évben egy-két darabot adtak tőle a nemzeti szinházban. Az akadémiai pályázatokon is egymás után nyerte el a Teleki- és Karácsonyi díjakat. Szinmüvei egész könyvtárt képeznek.

Szinpadi sikerei arra birták, hogy 1880-ban elhagyva theologiai tanári állását a fővárosba költözködött, melynek irodalmi körei, szabadabb élete jelentékeny befolyással voltak termékenységére. Először a Petőfi-társaság választotta tagjává, majd a Kisfaludy-társaság tagjává és másod titkárává s végül az akadémia tagjává lön. Időközben néhai Bonnáz Sándor csanádi püspök felszólította Csiky Gergelyt, térjen vissza Temesvárra theologiai tanári székére, hol eddig nélkülözték. Csiky azonban Budapesten akart maradni és miután a megyés püspök többször szorgolta visszatérését, Csiky Gergely azzal válaszolt, hogy bejelentette kilépését az egyházi rendből. Áttért a református vallásra, megnősült. Ettől fogva kizárólag a szini irodalomnak élt, mint író és nemzeti szinházi drámabiráló. Igy fejezte be hirtelen munkás életét.

Müvei közül a főbbek: a Jóslat, Janus, Ellenállhatatlan, Proletárok, A bizalmatlan, Mukányi, Czifra nyomoruság, Káviár, Szép leányok (népszinmü), Vas ember, Stomfai család. Királyfogás (operette), Petreházy, Bozóky Mártha, Buborékok,, Vadrózsa, Nagyratermett, Nóra, Örök törvény, Nagymama.

Legutolsó müvére „Az Atyafiak“ ra nagyban készülnek a nemzeti szinháznál, mert a bemutató előadást e hó 27-én akarják megtartani. Most már csak a szerző nélkül tarthatják meg . . .

Szinmüvei közül több került a mi városunkban is szinre, s közönségünk mindannyiszor élvezetet talált azokban a gyengénél-gyengébb előadások mellett is.

A magyar városok.

A Budapesti Hirlap a fenti czim alatt hosszabban foglalkozik f. hó november 16-iki vezérczikkében felföldi viszonyainkkal melyből átvesszük a következőket

Lelki örömmel olvastuk a névsort. Eltekintve Budapesttől az ő félmillió népével, mily fényes sora a magyar közmüvelődés központjainak: 10,000 lakossal biró város van tiz; 11,000 lakossal biró van kilencz; 12,000 lakossal biró van tizennyolcz; 13,0000 lakossal biró város van hét; 14,000 lakossal biró város van hat; 15,000 lakossal biró négy; 16,000-rel három, 17,000-rel kettő; 18,000-rel négy; 19,000-rel kettő; 20,000-rel kettő; 21,000-res van négy; 22,000-res három; 23,000-res négy 24,000-res négy; 25,000-res három, ettől 30,000 ig hét; 30 40,000-ig ismét nyolcz; 40—50,000-ig három; 50—60,000-ig három; 70,000-res egy; 80,000-res egy. Mennyi vagyon, mennyi erő van e városokban összegyüjtve; mekkora hatalma Magyarországnak e számokban kifejezve!

De hát magyar-e ez a nagy kincs? Az elsők Szeged, Szabadka, Debreczen, Hódmező-Vásárhely, Kecskemét, Arad, Nagy-Várad — magyarok. Ezek mind 40,000-en felül birnak lakókkal, közöttük csak kettő van tulnyomólag német: Pozsony és Temesvár. A 30 000-res városokból Brassó és Békés-Csaba nem nevezhetők tulnyomón magyar városoknak. A 20,000-res városok közül Sopron, Nagy-Szeben, Versecz inkább németek; Nyiregyháza, Zombor, Ujvidék, Szarvas, Nagy-Kikinda, Nagy-Becskerek vegyesen szlávok, szerbek vagy tótok. Ezen alul még nem magyar ajkuak egészben véve: Pancsova, Selmecz, Nyitra, Lugos, Apatin, Nagy-szombat, Anina, Szent-Tamás, Beszterecze, Szerb Szent-Miklós, Fehértemplom, Resicza-Bánya és Miava, melyek tulnyomólag nem magyar ajku polgárokkal birnak. Szám szerint tehát a 108 vidéki város közül 26 tulnyomólag nem magyar ajku; de ezekben is a magyarság nő és a hazafiság erősbödik. Ellenben 82 nagy városunk jellege és nyelve magyar.

A mi a fentebb felsorolt vegyes ajku városainkra illeti, ezek közül német jellegü 10, szerb jellegü 7, tot 6, román 3. A német városok szét vannak szórva s az egy Szebentől eltekintve, gyorsan magyarosodnak. A szerb városok közül kevés van olyan tiszta, hogy abban a szerb elem politikailag és kulturailag uralkodnék. A tót telepek az Alföldön kis idő mulva magyar városok lesznek; a Felföldön pedig a német nyelv és müveltség bántja őket, mely müveltséget a magyarnak kell onnét gyorsan kiszoritani. Mert az a német nyelv és szokás, mely Selmeczen, Beszterczén, Trencsénben, Nagy-Szombatban, Nyitrán a társadalmat ellepi, azért is veszedelem Magyarországra, mert tért enged a pánszlávizmusnak, azért is, mert osztrák befolyás alatt áll s a német eszmekörben mozog, azért is, mert nem engedi a magyarságot közvetetlenül érintkezni és hatni a tótságra. Mindazonáltal nagy a magyarság hóditó haladása minden városokban az egyetlen Miava kivételével. A magyar nemzeti politikának feladata a nem magyar vidékeken e városokra vetni magát s azokban teremteni központokat az egységes magyar nemzet és a magyar állam számára. Ezek a mi váraink, ezek a mi vármegyéink, a honnét a vidék fölött uralkodunk.

De még sokkal fontosabb a nyolczvankét magyar város hivatása. Ezekben kell nekünk a nemzeti magyar müveltséget kifejleszteni oly magas fokra, hogy az ne csak bármely külföldi városi czivilizációval egyenlő erős legyen, hanem visszahatással birjon Budapestre is.

A nemzeti politika a városokban birja Magyarország nemzeti állammá alakitásának, megerősitésének, közmivelődésének, társadalmi egyesitésének s a magyar nyelv általános elterjesztésének eszközeit. Ezt igazolja fényesen a hivatalos kimutatás, mely a tavalyi népszámlálás eredményét jelenti a nagyobb városok emelkedésére nézve.

Vajjon hol van egy másik ország Európában, mely akkora területen, mint Magyarország, százkilencz oly várost birjon, melynek népessége a tizedes lakost meghaladja? Nagy dolog ez. Mert a sok ember együtt nagyobb munkára képes, mint ugyanannyi ember szétszórva. A társadalmi erők összegyüjtve kölcsönhatással: vannak egymásra s hatványozzák a tehetségeket. Egy kis faluban lakhatik egy két ur, pap, tanitó, jegyző, egy boltos s nehány oly mesterember, ki falusi munkát végez, mint a kovács és kollár. Ily szük körre szoritkozik annak intelligenciája s az vajmi ritkán tart össze; a nép pedig szinte kizárólag a földmiveléssel foglalkozik, e szép és nemes munkával, mely testre, lélekre egyaránt egészséges, de melynek egyszerü fogásait a gyermek is hamar megtanulja s mely magában véve is a népet egyszerü életmódra utalja. Ellenben a város sok oldalu keresetet nyujt. A földmivelést sem hanyagolja el, sőt a legbelterjesebb kerti mivelésig fokozza; e mellett azonban a mesterségek és müvészetek hosszu sorának ád foglalkozást. Gyárakat emel és iskolákat épit; a kereskedők a világ minden tájáról oda hozzák, a mi az élet kényelmére és kedvére szolgál; a közhivatalok itt széleknek; orvos, gyógyszerész a betegek jobb ápolásáról gondoskodik: hirlapok minden nap szolgálják a közvéleményt anyaggal; a társalgásra kaszinókba gyülik az értelmiség s az érintkezés sürüsége s a szerencsének hullámzása az osztálykülönbségeket elsimitja. Igy fejlődik a demokráczia a müveltséggel karöltve és az iskolák utat nyitnak minden tehetségnek felfelé.

A hol csak egy-két város van szórványosan s az is kicsiny, mint a hegyes vidékeken szokott lenni, ugyanott a czivilizáczió is elmarad. Ellenben a hol sürün vannak a nagyvárosok, ezek közt kifejlődik a verseny, melyet előmozdit a forgalom. Akárki az alföldi magyar városokat látta husz vagy negyven esztendővel ezelőtt, nem ösmer reá e népre. A házak alakja a külső utczákon csak a régi, de nem többé a népnek szokásai, tudása, gazdasága. Mindenütt a haladás nagy és gyors a piacz körül és a polgári osztály egészen modern és — hala Istennek — tökéletesen magyár uj társadalmat alakitott. Ez az uj magyar társadalom, ez az uj nemzet, melynem ismer többé károkat és rendeket s nem a vármegyét tekinti hazájának, hanem Magyarországot.

Nem akartuk a Budapesti Hirlap eme szépen irott vezérczikkének azon részét kiszakitani, a mely egyebek között városunkról is kedvezőtlenül nyilatkozik. Terjedelmesen közöltük a czikk nagy részét; sokat okulhatunk belőle mi felföldiek. Ez azonban nem zárja ki azt, hogy tiltakozzunk ama kitüntetés ellen, melylyel a német nyelv és szokás által ellepett városok között első sorban a mi városunkat nevezi meg.

Valamint azt sem értjük, hogy mikép állhat a német nyelv közvetitése mellett a mi társadalmunk osztrák befolyás alatt!

Azt is kereken tagadnunk kell, hogy a német nyelv volna az az akadály, mely nem engedi a magyarságot közvetetlenül érintkezni és hatni a tótságra.

Mindig örömmel vehettük a fővárosi sajtónak felföldi viszonyainkkal való foglalkozását; de azt hisszük hogy tisztán a statisztika rideg adatai nem szolgáltathatják mindig a teljes képét társadalmunknak, mely él, mozog, fejlődik, és e fejlődése magyar irányú.

Különfélék.

— **A herczegprimáshoz üdvözlő irat** küldését határozta el, mint már előbb jeleztük, városi törvényhatóságunk. Városunk az elsők egyike volt, mely ily határozatot hozott. Az üdvözlő irat mult héten ment el f. hó 11-iki közgyülésunkből folyólag. Öröklött mély tisztelettel hajlik meg e város közönsége az első koronás magyar király által alapitott primási szék főlkentje előtt, a kit a keresztény papi erények diszitenek; de kétszeresen érzi e tiszteletet akkor, midőn a magasztos papi erények mellett a hazafiui erények is tündöklenek keblében; mert manapság, a nemzeti állameszme eme fejlettsége korában a léleknek két birodalma fölött viseli a hatalmi jelvényt Szt. Asztrik örököse; nem csupán a kereszténység, hanem a hazaszeretet dogmájának is hirdetője ő; a hitnek szeretete mellett helyet kér a hazának szeretete, és e két testvéreszme elválaszthatatlanul eggyé forrt lelki szemeink előtt ott a herczegi széken. E két testvéreszme már külön is nagy hatalom, eggyé forrva legyőzhetetlen. E két testvéreszme előharczosaként üdvözli a város közönsége az uj herczegprimást, a kinek főpásztori gondjai e városra közvetlentül is kiterjednek.

— **Van városi mérnökünk.** Főispánunk ő méltósága városi mérnökké Löwenstein Zsigmond okl. mérnök nevezte ki e napokban. A jeles képzettségü városi mérnököt legelső megbizatásául a városi kórház átalakitási munkálatait kapta a városi tanácstól.

— **A „Szt. Erzsébet egylet“** mint értesülünk a jövő hónap elején közgyülést tart, mely elé az elnökség az egyletre nézve főfontossággal biró ügyet fog terjeszteni. Miért is felette kivánatos, hogy a tagok minél nagyobb számban jelenjenek meg. Egyébbiránt a gyermekek legszebb ünnepének előkészitő intézkedései is arra fognak bizonyára sokakat inditani, hogy ezen magasztos czélu egyesület érdekében minél nagyobb buzgóságot fejtsenek ki.

— **Dr. Tandlich Ignácz,** volt fővárosi Sz. Rókus közkórházi gyakornok, ki a fogmütetekben is kiképezte magát, városunkban mint gyakorló orvos letelepedett.

— **Karácsonyi ajándékot a szegény gyermekeknek.** A selmeczbányai „Sz. Erzséket nőegylet“ elnöksége ez évben is karácsonyi ajándékban kiván részesiteni több szegény gyermeket; miért is köszönettel fogad el e czélra bármely kis adományt, kölönösen ruhanemüeket. Az adományok Mihalik Laura alelnökhöz küldendők.

— **Hányan haltak meg októberben?** A mult hó még mindig kedvező egészségi állapotok között folyt le, mit különösen az az adatunk bizonyit, hogy belvárosunkban 20-at tett a halálesetek száma.

— **Hodruson a diftiritisz járvány** megszünt, a mely miatt, mint annak idején jeleztük, az ottani alsó iskola és ovoda két hétre bezáratott.

— **Zsarnóczán** a téli idény első „jour-fix“-e f. hó 14-én folyt le a következő müsorral: „A falusi borbély“. Némajelenet, előadva „Clowne és Browne“ testvérek által; 2. „A hajótörés“, monolog Coppéetől Gabányi forditásában előadta: Royko Béla úr; 3. Végül „Cox és Box“, melyben Lukács Anna k. a. — Bunsenné asszony hálátlan szerepét igen természet hüen adta, továbbá Tompa Ferencz és Udvardi Ágoston urak játszottak a közönség tapsától és kaczajától kisérve. Táncz és társasjátékok éjfélig tartották együtt a jó kedvü társaságot.

Zsarnóczán a difteritisz szedi áldozatait. Eddig két halálest és több megbetegedés fordult elő. Az óvodát és iskolákat a járvány tartamára bezárták.

— **Meghallgattak.** Bizonyára emlékeznek még olvasóink azon közleményünkre, a melyben egy olyan gyermekről emlékeztünk meg, a kinek se vallása, se neve ninesen. E soraink olyan helyre is eljutottak, a hol nemcsak készek, de képesek is a segitségre s igy most kilátásunk van arra, hogy a szegény elhagyott gyermek vallást és nevet nyer, sőt még gondos nevelést is.

— **A difteritisz elleni szer ügye.** Azon számos tudakozódásra, mellyel az érdeklődők részint Filkorn Alajos fogorvoshoz, mint e szer feltalálójához, részint pedig e lapok szerkesztőjéhez fordulnak, késztetve érezzük magunkat annak közzé tevésére, hogy a feltaláló most már nem válthatja be azon igéretét, miszerint e kitünő hatású szert ingyen rendelkezésére bocsátja mindazoknak, kik hozzá távirattal vagy levélben fordulnak. E nemes emberbarati szándékában megakadályozta a tiszti főorvos, a ki a szert a feltalálónál elkoboztatta. Hogy azonban ez eljárásból magára a szerre, illetve jóságára rosz következtetést ne vonjon a közönség, sietünk kijelenteni, hogy e hatósági eljárást nem annak kell tulajdonitani, mintha e szer nem bizonyult volna jónak. A Filkorn féle „difteritisz elleni szer“ a tudtunkkal és többeknek tudtával történt alkalmazásakor minden egyes esetben biztos hatású volt. Ha e tiltó intézkedés közbe nem jő, ujabban százakra ment volna az esetek száma, melyek a szer jósága mellett bizonyitottak volna. Hogy mi inditotta a tiszti főorvost e fellépésre, azt nem tudjuk. Erős a hitünk, hogy e kiválóan jónak bizonyult szer mégis kivivja az elismerést, a szakférfiak elismerését.

— **Munkás betegsegélyző pénztárak.** Baross Gábor kereskedelemügyi miniszter augusztus havában leiratot intézett az összes II-od foku iparhatóságokhoz, melyben jelezte szándékát, hogy addig, mig az ipari- és gyári alkalmazottaknak betegség esetén való segélyezéséről szóló törvényben foglalt betegsegélyző pénztárak számát megallapithatná, alkalmat ad arra, hogy az emlitet pénztárak letesitése vagy átalakitása kérdésével idejében foglalkozhassanak, hogy megismerkedhessenek azokkal az elvekkel, melyek alapján a pénz-

tári alapszabályok legczélszerűbb szerkeszthetők. A miniszter e szándékából kifolyólag az ipartestületi betegsegélyző pénztárak átalakításánál illetőleg megalakulásánál szükséges alapszabályok mintáját már megszerkesztette, melyet az iparteztületi pénztárak alapszabályainál kell felhasználni. Ezek a minták a „Központi Értesitő“ szerkesztőségében (Lánczhid u. 3.) ingyen kaphatók.

— **Tésztanemüek készitése** czim alatt jelenik meg legközelebb egy hézagot pótló munka, melyet teljes jóindulattal ajánlunk minden magyar gazdasszony figyelmébe. A mü közel 300 féle tésztának különböző módon való elkészitésével ismertet meg s hisszük, hogy mint páratlanul álló munkát minden gazdasszony igyekezni fog megszerezni. A mü szerzője Erzsi néni, a mult évben megjelent s a közönség és sajtó által kedvezően fogadott befőttes könyv irója. A könyv előfizetési ára 80 kr., mely összeg legczélszerűbben postautalványon előre küldendő be Tarczali Dezső könyvkiadónak Nyiregyházára, ki bérmentve küldi meg mindenkinek megjelenés után a derék munkát. Megjelenés után a könyv ára 1 frt. lesz.

— **Keserves fordítás.** Egy bécsi czég a következő ékes magyarsággal igyekszik gyártmányainak a Duna-Tisza közén vevőket szerezni: Az én **arany festvényem** felülhalad fénynyel, tartósággal és tisztasággal minden hasonló gyártmányakat. Azon illik a megaranyozásnak minden lehető tárgyokot, mint: a gipszképek, a kosárok, a rámák, a lámpák, a bőrök, a favak, a papiros portékát stb. Ugyan az nem keményeszik és a finom, könyü bémázolással minden világi aranyozhat vagy új vagy régi tárgyokat. Ez az festvény kapható minden szinekben; ha a hivesen sürü legyél, tenjük az üveget a langyos vizbe és az ember lehet újra a festvényt használni. A használás előtt az ember kell addig az üveget rázni, mig a kerület folyóvá lett. Az arany festfény könnyen gyujtható, azért nem teszik ezt a tüzhöz. A használás után mindenkor jól a üveget bézárjuk. Tessék ez után eligazodni! Még csak a pettyegetett szolgálat(pünktliche Bedienung) hiányzik hozzá.

Nyilt-tér.*)

Verfälschte schwarze Seide.

Man verbrenne ein Musterchen des Stoffes, von dem man kaufen will, und die etwaige Verfälschung tritt sofort zu Tage: Echte, rein gefärbte Seide kräuselt sofort zusammen, verlöscht bald und hinterlässt wenig Asche von ganz hellbräunlicher Farbe. — Verfälschte Seide (die leicht speckig wird und bricht) brennt langsam fort, namentlich glimmen die „Schussfäden“ weiter (wenn sehr mit Farbstoff erschwert), und hinterlässt eine dunkelbraune Asche, die sich im Gegensatz zur echten Seide nicht kräuselt, sondern krümmt. Zerdrückt man die Asche der echten Seide, so zerstäubt sie, die der verfälschten nicht. Das Seidenfabrik-Dépôt von **G. Henneberg** (K. u. K. Hoflief.), **Zürich** versendet gern Muster von seinen echten Seidenstoffen an Jedermann, und liefert einzelne Roben und ganze Stücke porto- und spesenfrei in's Haus. 4

(*) E rovat alatt közlöttekért se tartalmáért se alakjáért nem felelős a Szerk.

1899. 1891. tkvi

Árverési hirdetményi kivonat.

A korponai kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Kubosi Zsuzsanna végrehajtatónak, özvegy Kmety Kiva Katalin végrehajtást szenvedő elleni 50 frt tőkekövetelés és járulékai behajtása iránti végrehajtási ügyében a korponai kir. járásbiróság területén lévő Korpona város határában fekvő a korponai 453. sz. tjkvben A. † 1 sor 1130. hrsz. alatt foglalt özvegy Kmety Kiva Katalin tulajdonául jegyzett ház, udvar és szőlőre az árverést 400 frt — krban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan **az 1891. évi deczember-hó 30-ik napján dél. 9 órakor** ezen kir. jbiróság telekkönyvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog. — Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. tcz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. tcz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Korponán, 1891. évi október-hó 22 napján.:

A kir. jbiróság telekkönyvi hatósága

Cseh,
kir. aljárásbiró.

168. szám. 1891.

Árverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a korponai kir. járásbiróság 1889. évi 1225., 3297., 3298. úgy 617/90. számu végzései következtében dr. Sztrakovits József és Mangold Mór javára **Klein József** és társai czekóczi lakosok ellen 58 frt, 85 frt és 80 frt s jár. erejéig foganatositott kielégitési végrehajtás utján le és felül foglalt és 856 frt 50 krra becsült ruhanemüek, szoba butorok, házi állatok és terményekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a korponai kir. járásbiróság 1714/1891. sz. végzése folytán 58 frt, 85 frt, és 80 frt tőkekövetelések, úgy ezeknek kamatai és eddig felmerült biróilag már megállapitott költségek erejéig Czekócz községben alperesek lakásán leendő eszközlésére **1891. évi deczember-hó 1.** napjának délelőtti 9 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Korponán, 1891. évi november-hó 15. napján.

Joanics Gyula.
kir. bir. végrehajtó.

2269. szám.

Hirdetmény.

A nagytekintetü m. kir. dohányjövedéki központi igazgatóságnak f. évi november-hó 5-én kelt 12.512/III. számú magas meghagyása folytán az 1891. évi deczember hó 9-én a következő szertári czikkek, és p.:

1.500 darab	2 cm. vastag,	21·1 cm. széles			
1.000 „	2 cm. „	26·3 cm. „	3·8 méter		
1.000 „	2 cm. „	31·6 cm. „	hosszú		
5.000 „	1·3 cm. „	21·1 cm. „	puha fa-		
4.000 „	1·3 cm. „	26·3 cm. „			
2.000 „	1·3 cm. „	31·6 cm. „	deszka és		
7.000 „	2 cm. „	5·3 cm. „	2·8 méter		

hosszú puhafaléc, továbbá 10.000 darab faabroncs az 1892-ik évre való biztositása iránt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Erről a vállalkozni szándékozók azon hozzáadással értesittetnek, hogy az 50 kros bélyeggel és az ajánlati összegnek megfelelő 5%-nyi bánatpénzzel ellátott ajánlatok, — melyekben a deszkák és léczek ára a fennti méretek szerint darabonként, az abroncs ára pedig 100 darabonként szóval és számmal kiirva legyen, — a verseny tárgyalás napján délelőtt 11 óráig alulirott igazgatóságnál zárva benyujtandók.

Az ajánlatban a szállitandó czikk beszerzési forrása világosan megnevezendő, illetve kijelentendő, vajjon a deszkákat, léczeket vagy abroncsokat a vállalkozó saját műhelyében fogja e előállitani, vagy ha nem, kitől fogja azokat beszerezni.

Megjegyeztetik, miszerint az ajánlattevő fennti czikkek közül bármelyiknek, — tehát nemenkénti szállitását is elvállalhatja, és a szállitók kötelesek az anyagot az ajánlott áron a m. kir. dohánygyárba szállitani. A külön- és az általános szerződési feltételek a dohánygyár irodájában a szokásos hivatali órák alatt bárki által megtekinthetők, és az ajánlatban világosan kimondandó, hogy ajánlattevő azokkal egyetért.

Selmebzbányán, 1891. évi november 9-én.

2—3 **M. kir. dohánygyári igazgatóság.**

Bérbeadó ház.

Selmeczbánya egyik legszebb kilátást nyujtó pontján a szélaknai kapu mellett a belvárosban az egykor Kerpely-féle minden kényelmü igényt kielégiteni alkalmas ház, emeletén négy parkettirozott szobával közvetlenül a szép, tágas, nagyreszben gyümölcsfával beültetett kertre nyiló üvegverandával, kézügyben levő konyha, éléskamara s cseléd szobával, földszintjén két külön kiadható szobával, mosókonyha és fás kamarával, kuttal, elköltözés folytán hosszabb időre 1892. május-hó 1-étől bérbe adandó.

Bővebb felvilágositást ad Plachy Bertalan tulajdonos Trencsénben. 2—3

2238. szám

Hirdetmény.

A selmeczbányai m. kir. dohánygyári igazgatóság részéről ezennel közhirré tétetik, miszerint a dohánygyári és árudai czikkek 1892-ik évben leendő helyi fuvarozásának biztositása iránt 1891 évi november hó 24-én délelőtt 11 órakor zárt ajánlatok utján verseny tárgyalás fog tartatni.

Az egy éven át elfuvarozandó mennyiség mintegy 1,400.000 kgmot tesz ki.

Felhivatnak a vállalkozni szándékozók, hogy 50 kros bélyeggel- és 5%-nyi bánatpénzzel ellátott ajánlataikat az árlejtés napjan délelőtti 11 óráig annyival inkább nyujtsák be, mivel későbbi ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlott fuvarbér

a) vaspálya udvarból a dohánygyár- és árudaraktárba és vissza, } métermázsánként,

b) a dohánygyárból az árudaraktárba és vissza, } zsánként.

c) a dohányárudaraktárból a dohánygyárba átfuvarozandó üres edényekért pedig fuvaronként szóval és számmal irandó ki, szintúgy határozottan megemlitendő, hogy a vállalkozó a feltételeket ismervén, ajánlatát azok alapján teszi.

Az általános szerződési kötelezettségek és feltételek a gyári irodában a szokásos hivatali órák alatt bárki által megtekinthetők.

Selmeczen, 1891. november 4-én.

3—3 **M. kir. dohánygyári igazgatóság.**

Becsét veszti
a legválasztékosabb étel is, ha nincs étvágyunk.
Az étvágy gerjesztésére, úgy mint mindennemü gyomorbajok ellen melegen ajánljuk t. olvasóink figyelmébe **Egger dijjutalmazott**
SZÓDA-PASZTILLÁIT.
Kaphatók 30 kros eredeti dobozokban a monarchia összes gyógyszertárában, valamint az
EGGER A. Fia czég
gyógyszer különlg. gyárában **Bécs**
Kapható Selmeczbányán: Sztankay Ferencz és Margócsy János gyógyszerészeknél. Korponán: ifj. Eisert Pál gyógyszerésznél. Ipolysághon: Berko István gyógyszerésznél. 4—15

Bor-kivonat.
Igen egészséges és jó bornak azonnali készitéséhez melyet valódi termeszetes bortól megkülönböztetni nem lehet, ezen **kiprobált** különlegességet ajánlom.
Két kilo (100 liter borhoz elégséges) ára 5 frt 50 kr. Receept ingyen mellékeltetik.
Jó siker és egészséges gyártmányért jótállok.
Szesz megtakaritás
érhető el felülmulhatlan szesz erősitő esszencziámmal: ez az italoknak kellemesen vágó izt kölcsönöz s csak nálam kapható.
Ára 3 frt 50 kr. kilonként (600—1000 literre) használati utasitással együtt.
Ezen különlegességeken kivül Rum, Cognac, finom Liqueurök stb. gyártásához szükségelt össses esszenczialkat ajánlok felülmulhatlan minőségben. Receptek ingyen mellékeltetnek. Árjegyzek bérmentve.
Pollak Fülöp Károly
esszenczia különlegességek gyára Prágában.
Szolid ügynökök kerestetnek 8—50

Magas jutalékot, biztos fizetést, előleget adok **mindenkinek**, ki **sorsjegyek** és **sorsjegy-könyvecskék** eladásával foglalkoznak
FUCHS H. váltóháza
Budapest, Deák-utcza 12. 7—10

LE GRIFFON
a legjobb szivarkapapir
a legjobb szivarka hüvelyek.
4—9

1889. é. párizsi világkiállitásnál arany éremmel kitüntetve világhirü a pusztitó
Tord-Tripe
kiirt patkányt, egeret és mezei vakondot anélkül, hogy más házi állatnak kárt okozna, mivel sem Arzenikumot sem Phosphort, Strychnint vagy más bárminemü mérget nem tartalmaz.
Könnyü alkalmazás! **Biztos hatás!**
Egy csomag ára 50 kr.
Egyedüli elárusitás Selmeczbánya és Hontmegye részére **TAKÁTS MIKLÓS** úrnál
Selmeczbányán. 10—13

Nyomatott a kiadó-tulajdonosok Joerges Ágost özv. és Fia könyvnyomdájában Selmeczbányán. 1891.